

גנזי המלך

ארבע כנסות

קובץ שבועי בעניני יהדות מהוצאת

230

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 03-6762226 מופץ בכל הארץ ב-70,000 עותקים

"ואלה תולדת יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק"

מדוע זכה עוג להנצל

מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

כמה רבה היא עבודת חנוך האדם מנערותו למען יעמוד גם לימים יבואו. כמ"ש (משלי כב): "חנך לנער על פי דרכו גם פי יזקין לא יטור ממנה" וזאת מעלת החנוך שיחנך האדם את עצמו, שיעמוד תחת קבלת עול מלכות שמים שלמה בכל לבבו ונפשו תמיד בלי הפסק כלל ולהגיע לחנוך פנימי כזה.

וזה היה העמל והחנוך של יעקב אבינו ע"ה ובניו, שזכו לקבלת עול מלכות שמים בלי הפסק כל ימיהם ולפי שהשלים יעקב אבינו ע"ה מעלת התוכחה והחנוך לבניו, הוא אשר הקים בית ה' בעולם במציאות החיים והטבע והוא המשלים את

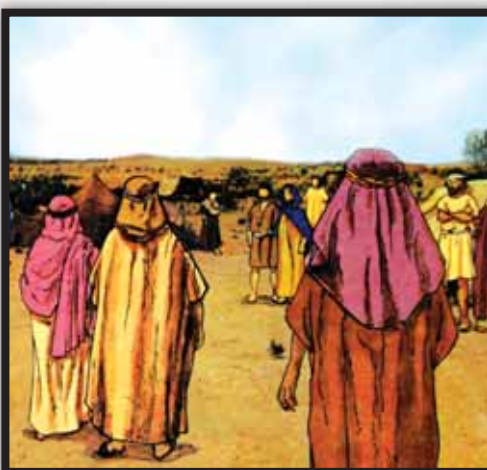
עבודתם של אברהם ויצחק אבותינו בעולם ובגללו נפרדה אברהם אבינו ע"ה מכבשן האש. הרחמן יזכנו לזה אכי"ר. (מוסר התורה ד ד מז).

"ויצחק יצחק לה' לנכח אשתו כי יצקה הוא ויצחק לו ה' " (בראשית כה כא)

לידת יעקב אבינו ע"ה היתה בנס, כי יצחק ורבקה שניהם עקרים היו (יבמות סד). ללמדנו שהתכלית הרוחנית אינה יוצאת לפועל על פי טבע בעוה"ז, אלא לעולם בנס היא עומדת.

וקשה, התיינח יעקב שממנו יצאו

המשך בעמ' 2 <<<

לשלמות העבודה לה' ותקון נפשונם לאלקים יתברך במדה שאין למעלה ממנה, בכל זאת לא זכו להעמיד בית לה' בעולם אחריהם כי אם יעקב אע"ה. וחז"ל ביארו זה: אברהם שלא הוכיח את ישמעאל על כן יצא לתרבות רעה, יצחק שלא הוכיח את עשו על כן יצא לתרבות רעה, יעקב שהוכיח את בניו יצאו כולם צדיקים (מד"ר דברים).

ואף שאברהם אבינו ע"ה גירש מביתו את ישמעאל, כדי לחנכו בזה שירחיקו מביתו שיעשה תשובה ולא נתן לו יותר מלחם ומים ואחר כל זה אחז"ל שלא הוכיחו עדין לישמעאל כראוי לו ועל כן יצא לתרבות רעה, הרי לנו מזה עד כמה גדולה מעלת התוכחה והחנוך ועד

ר' שמואל אומר: אברהם לא ניצל מכבשן האש, אלא בזכותו של יעקב (בר"ר סג).

הדבר צריך ביאור, אברהם אבינו ע"ה איך לא עמדה לו זכות עצמו להנצל מכבשן האש, אלא שהיה נצרך לזכותו של יעקב אע"ה? חז"ל הורונו: 'לא כאברהם שקראו "הר" ולא כיצחק שקראו "שדה", אלא כיעקב שקראו בית, שנאמר: "ויקרא את שם המקום ההוא בית קל" (פסחים פח).

והביאור: כי פעולת אאע"ה היתה להמליך את הבורא יתברך על עולמו בפי כל הבריות, עד שבא אברהם לא היה מי שקרא להקב"ה ארון,

'עד שבא אברהם וקרא להקב"ה ארון' (ברכות ז).

אף שהיה אברהם אע"ה ראש לאמונה והוא אשר הביא את המין האנושי להכרה השלמה במציאות ה' והעלם לה' ה'. ויצחק אע"ה שהעמיד במהות חייו היסוד של מסירות נפש לשמו ית', שלא יעבד שום דבר שבעולם במקום שנוגע לרצון ה' וכבוד ה' ושיהיה מצד עצמו כלא וכאינו. וזה משאז"ל: 'גדולה השתחוויה' שבזכותה זכו אבותינו לכל הגדולות, כמ"ש (בראשית כב): 'ונאני והנער גלכה עד פה ונשתחוו ונשוכה אליכם' וביאור גדר ההשתחוויה בטול עצמי לגמרי נגד כבוד מלכותו יתברך.

ואחר כל זה שזכו אברהם ויצחק להגיע

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

המשך מעמ' 1 >>>

וכן בעוג נאמר (בראשית יד): **וַיָּבֵא הַפְּלִיט וַיַּגֵּד לְאַבְרָם הָעֶבְרָי וּבְרַשׁוֹ: זֶה עוֹג שְׂפֵלֵט מְדוּר הַמְּבֹלִי, הַיִּינוּ: על פי המדרש המובא ב'מגלת סתרים' ומתכוין שיהרג אברהם וישא את שרה, הרי שלבסוף במקום לשמש את עיקר תולדות נח אברהם אבינו, רצה לאבד את הכל ואלמלא נס גדול היה מצליח! למדנו שאין לסמוך על הרע שישאר בשעבודו, אלא קרוב יותר שיזיק ויאבד את הכל. רק למוד התורה בהתמסרות והתעמקות הוא שיכול להפוך את היצה"ר לטוב, היינו: שיש דרך להנצל מהגדלת האנכיות על ידי שידבק לתורה בכל נימי נפשו ואז גם האנכיות עצמה תוסיף בו דבקות, אבל כל שאר הנסיונות להפוך רע לטוב, כגון להכנס לרבוני גשמיות כדי לשעבד אותה לרוחניות הם מסוכנים מאד, כי גדול כח החומריות למשוך את האדם אל רשתה.**

וזהו אמרם ז"ל: **כֹּחַ הַיָּד הַיְמָנִית הוּא הַיָּד הַיְמָנִית, פֶּת בְּמַלְחָה תֹאכְלֶה (אבות ו ד).** וכן: **הַזְהָרֵנוּ בְּבִנְיַת הָעֵינַיִם שֶׁמֵּהֵם תֵּצֵא תוֹרָה (נדרים פא).** כי החושש לנפשו יתרחק משפע העולם הזה ויתמסר אך ורק ללמוד התורה ולקיום מצוותיה באהבה, או למשתוקק לעולם הזה ורודף אחריו ומדמה בנפשו שיזכה לשני שלחנות וירבה כבוד התורה על ידי זה, כי לבסוף יכשל, כי החומריות תשלוט בו ויהפך הוא לגמרי לחומרי וכבוד התורה יתמעט על ידו ח"ו. אשרי מי ששם חלקו בתורה ובורה מרצונות העולם הזה כבורח מסכנת נפשות. (מכתב מאליהו' ד 37). ■

הרע יש סכנת **"עֶבֶד פִּי יִמְלֹךְ" וְשִׁפְחָה כִּי תִירֶשׁ גְּבֻרָתָהּ** (משלי ל) שלבסוף הרע ישללט על האדם ויאבד גם את הטוב שבו ח"ו ולזה צריך זהירות יתירה. וז"ל הרמח"ל (מגלת סתרים נח): **וַיֵּשׁ כַּאֲשֶׁר סוּד שֶׁאִמְרוּ ז"ל: שְׂעוּג נִשְׁבַּע לִנְחָה לְהִיּוֹת לוֹ עֶבֶד עוֹלָם וְכֹזֵב נִיצַל וְעֵשָׂה נִחַ נִקַּב אַחַד בְּתִיבָה וְהִיא נוֹתֵן לוֹ מִזְנוּתֵינוּ, עוֹג הוּא הַקְּלִיפָה הַעוֹמֶדֶת אַחֲרֵי נִחַ וְכִשְׁהַקְּלִיפָה מִשְׁתַּעֲבֶדֶת לְקִדּוּשָׁה אֵין רֵאוּי לְהַכְרִיתָהּ, אֲדַרְבָּא הַתְּקוּן הוּא לְקִיּוּמָה שֶׁתִּהְיֶה כְּמִשְׁרֵת וְלִכְךָ הִיא לוֹ הַצְּלָה לְעוֹג עַל יְדֵי נִחַ וְהַסֵּ"א אֵף עַל פִּי שֶׁמִּשְׁתַּעֲבֶדֶת אֵין רֵאוּי לְהַכְנִיסָה עַכ"פ בְּקִדּוּשָׁה, אֵלָּא שֶׁתִּשָּׁב בְּחוּץ כְּמִשְׁרֵת וְהַקִּדּוּשָׁה מִשְׁפַּעֶת לָהּ מִבְּחוּץ כִּדֵּי חַיּוּתָהּ וְלִכְךָ לֹא הַכְּנִיס עוֹג בְּתִיבָה אֵלָּא מִבְּחוּץ נִתֵּן לוֹ מִזְנוּתֵינוּ.**

לפי ביאורו של רמח"ל עוג מרמז לכחות הגוף שבדרך כלל מתנגדים לקדושה, אך יכולים גם לעזור לה ועל כן אין להרחיקם יותר מדי, אבל סכנה גדולה מאד בזה, כי האדם עלול לטעות במדת הקירוב והריחוק ולבסוף הוא ניזוק על ידיהם. וזה כענין (משלי ל): **"רָאֵשׁ וְעֶשֶׂר אֵל תִּתֵּן לִי... פֶּן אֲשַׁבֵּעַ וְכַחֲשֵׁיתִי" וְכַדּוּמָה.** וכן מחשבת **"אֲנִי אֲרַבָּה וְלֹא אֲסוּר"** (רש"י קהלת א יז) שהתורה אסרתה. וכעין זה חכמות הצוניות שכתב הרמב"ם: שלקחן להיותן כרקחות וטבחות, בחינת עבד לתורה, אבל העיד על עצמו שלבסוף נעשו לה צרות וידוע מה שכתב עליו הגר"א: והפילוסופיא הטעתו ברוב לקחה (יו"ד קעט).

י"ב שבטים שמהם נבנה כלל ישראל, אבל עשו הרי ידוע שרשע גמור היה עד שממאל השטן עצמו היה שרו, איך אפשר להבין שגם הוא יולד באותו הנס? אבל עיין מש"כ הרי"א חבר ז"ל בספר 'אור תורה' (ביאור על ספר מעלות התורה לג): מה שנמשל עשו לקש שהוא שומר לחיטה, כל מציאותו של עשו בעולם הזה שומר לישראל שהם עיקר הפרי ולהיות להם רצועת מרדות, שאין לעשו שום מציאות בעולם הזה מאחר שנולד מיצחק ורבקה שעקרים היו וישראל חיותם בתורה ועשו נברא להיות גדר סביבו לבל יפרוץ את הגדר וכשפוסק מן התורה אז ניתן לעשו שליטה.

הרי שגם עשו הוצרך להיולד על ידי נס, כי אין לו מצד עצמו זכות קיום בעוה"ז כלל וקיומו הוא רק במה שמשרת לישראל, שבו תלויה תכלית הבריאה. ושמוש זה יכול להיות בשני אופנים; א. רצועת מרדות להענישם כשיעברו ישראל על דברי תורה, כדכתיב (בראשית כז): **"וְהָיָה כִּפְאֶשֶׁר תִּרְדַּד וּפְרַקְתָּ עֵלָיו".** ב. שהוא ישמש שומר לפרי באופן חיובי, להיות עבד ועוזר לישראל כדכתיב (שם): **"וְאֵת אַחִיךָ תַעֲבֹד"** וזה כאשר ישראל דבוקים לתורה.

וכן מצאנו במשה רבנו ע"ה כשעלה למרום לקבל תורה וניצח את המלאכים, גם השטן נתן לו מתנה (שבת פט.). היינו: שבדרגה זו גם כח הרע משועבד לקדושה והיא בחינת התהפכות הרע לטוב. אבל כל שמוש ברע אף לתכלית הטוב כרוך בסכנה, כי כל זמן שיש לאדם שייכות עם

אמונה

"וַיִּתְרַצְּצוּ הַבְּנִיִּים בְּקִרְבָּהּ.. וַתִּלְךְ לְדַרְשׁ אֶת ה' "

התמודדותה המיוחדת של רבקה עם צער גידול בנים

גוים **כְּבָטְנָךְ**, אמרה רבקה: "רבוננו של עולם איזו טובה זו? בעלי עולה תמימה פשט צוארו ונשחט עורו, צדיק כזה יהיה לו בן רשע? והבריות יאמרו האם זה בנו של יצחק?" אמר לה הקב"ה: "רבקה, דעי לך שמה שיוולד עשו זה תועלת ליעקב כמו שכתוב (שופטים ג): **"אֵלֶּה הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הֵנִיחַ ה' לְנַסּוֹת בְּכֶם אֶת יִשְׂרָאֵל"** אמר הקב"ה: אני מכין רצועת מרדות לישראל להדריכם בדרך טובה. וכמו שכתוב במסכת 'מגילה' (יד): **"גְּדוּלַּת הַסֵּרֵת טַבְעָתָהּ, יוֹתֵר מֵאַרְבַּעִים וְשִׁמּוֹנָה נְבִיאִים"**. (אהבת חיים' לחכם מנחם מנשה זצ"ל). ■

וכי מה הוא חטא ומה פשע? אבל השני היה מצדיק עליו דין שמים והיה מקבל את היסורים באהבה והיה מפשפש במעשיו ואומר: "עונותי גרמו לי זאת". והיה מוסיף ומטיב את מעשיו, הנה בזה אנו רואים הבדל גדול בין העני הראשון לשני, כן ההבדל גם כן בין רבקה לשאר הנשים, כי סתם אשה כאשר היא הרה וסובלת, היא דורשת וחוקרת אצל הרופאים, אבל רבקה לא עשתה כמו שאר נשים אלא: **"וַתִּלְךְ לְדַרְשׁ אֶת ה' "** אמר הקדוש ברוך הוא: כיון שרבקה לא עשתה כשאר נשים, אלא באה לדרוש ממני, לכן אני מבשר לה בשורה טובה. וזה: **"שְׂנֵי**

הנה כאן אנו רואים הבדל בין רבקה לשאר בני אדם, כי סתם בני אדם אם יש להם ילדים יש להם צער גידול בנים, אם אין להם ילדים עושים הוצאות ומטפלים ברופאים ורפואות ואומרים אולי יש תקוה, כי כך מנהגו של עולם, אבל רבקה לא עשתה כן, אלא: **"וַתִּלְךְ לְדַרְשׁ אֶת ה' "** ה'מגיד מדובנא' מביא על זה משל: לשני עניים שהיו להם הרבה יסורים והיו מכירים אחד את השני ומרוב הצרות שלהם לא היה להם מנוחה והנה אחד מהם היה מתרעם על מדותיו של הקב"ה ואומר: "מדוע הקדוש ברוך הוא מביא עליו את כל היסורים האלו

עשו

"וַיִּקְרָא אֶת עֲשׂו בְּנוֹ הַגְּדֹל"

הדרמה הגדולה בעת שנתגלתה האמת המרה בכוא יצחק לברך את בנו עשו

לו לאותו האיש (עשו עצמו) אני - קערה אחת של עדשים האכילני יעקב ולקח את בכרתי ולאבא שהאכילו בשר, איני צריך לשאול כמה ברכות ברכו! התחיל מצעק ואומר: **"בְּרַכְנִי גַם אֲנִי אָבִי!"** אמר לו יצחק: "ומה אעשה לך? בא אחיך בחכמתו ולקח ברכתך". וכשמכר עשו ליעקב הבכורה עבור נזיד עדשים - היה מוכן יעקב להחזיר הבכורה לעשו, אך העמיד תנאי: "יודע אתה מפני מה לקחתי ממך את הבכורה? מפני שאתה יוצא לעולם לרדוף ולשלול, תפוס מידות אבותיך לישיב אהלים ולעסוק בתורה ואעזוב לך את הבכורה", ביזה עשו את הבכורה עמד והלך לו, מה עשה התחיל מקהיל את חבריו על יעקב ואומר להם: "יודעים אתם מה עשיתי ליעקב זה? - אכלתי עדשיו ושתיתי יינו ושחקתי בו ומכרתי לו את בכורתי". אמר לו יעקב: "אכלת ויערב לך". ורוח הקדש אומרת: אתה ביזית את הבכורה, חייך שאני נותן אותך בזוי לדורות שנאמר (עובדיה א): **"הִנֵּה קָטָן נִתְּתִיָּהּ בְּגוֹיִם כְּזוֹי אֶתָּה מְאֹד"**. **"וַיֹּאמֶר הֲכִי קָרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב"** - חכך בגרינו והוציא את הזמורה, אמר: "ולא יפה נקרא שמו יעקב? - שתי פעמים עקב אותי - **"אֶת בְּכָרְתִי לָקַח"** ושחקתי לו **"וְהִנֵּה עֵתָה לָקַח בְּרַכְתִּי"** ואשתוק לו? אמר לו יצחק לעשו: "מי הוא אשר לקח בכורתך?" אמר לו: "יעקב". אמר לו: "אם כן יפה ברכתיו!" - אני הייתי מיצר מה זה שנשתנו עלי סדרי בראשית ועכשיו שלבכור ברכתי - **"גַּם בְּרוּךְ יְהִי"**! (מתוך 'ספר אבותינו' לרב אהרן וקסלשטיין). ■

אֶתָּה לפי שבשעה שנכנס יעקב, נכנס עמו ריח גן עדן, ריח ניחוח ונתישבה דעתו של אותו צדיק. אבל כשנכנס עשו, נפתחה לו גיהנם מתחתיו והתחילו כתלי הבית להרתיע מחומה של גיהנם. נתיירא יצחק והיה תמה: "מיהו זה בביתי שנטרד לגיהנם?" ורוח הקדש משיבתו: **"הֲצַד צִיד"** - בנך עשו הציד. אמר יצחק: **"מִי אֶתָּה?"** אמר לו עשו: **"אֲנִי בְּנֶךְ בְּכָרְךָ עֲשׂו"**! באותה שעה חרד יצחק חרדה גדולה. **"אִמַר רַבִּי לְוִי בִשְׁם רַבִּי חֲנִינָא: "שְׁתֵי חֲרָדוֹת חָרַד יִצְחָק בְּחַיָּיו: אַחַת עַל גְּבִי הַמּוֹכַח וְאַחַת כְּשֶׁנִּכְנַס עֲשׂו. וְאִין אֶתָּה יוֹדֵעַ אִיזָה מֵהֵן גְּדוּלָּה? אֵלֹא מֵמָה שְׁאֵתָה קוֹרָא כְּאֵן: "וַיִּחְרַד יִצְחָק חֲרָדָה גְּדוּלָּה עַד מְאֹד" אֵתָה יוֹדֵעַ שְׁזוֹ הַגְּדוּלָּה (תַּנְחוּמָא תוֹלְדוֹת י.ג).** אמר יצחק: **"וַיֹּאמֶר מִי אֲפֹא הוּא הֲצַד צִיד וַיָּבֵא לִי נֶאֱכַל מִכָּל בְּטָרָם תְּבֹא וְאָבְרַכְהוּ?"** - הכיר יצחק שיעקב היה זה שהאכילו ונטל את הברכות בערמה. הקפיד על הדבר, אמר: "מה עון ומה מכשול היה בידי שנשתנו עלי סדרי בראשית וברכתי את הקטן לפני הגדול?" באותה שעה בקש לקלל את יעקב שרמהו. השביתו רוח הקדש: "מה אתה עושה? לעצמך אתה מקלל!" (שכבר אמר: **"אֲבָרְכֶיךָ אֲרוּר וּמְבָרְכֶיךָ בְּרוּךְ"**). מיד חזר בו יצחק ואמר: **"גַּם בְּרוּךְ יְהִי"**. אמר לו עשו ליצחק: "אבא, עקרו של דבר מי האכילך?" אמר לו "איני יודע, אלא טועם הייתי בו טעם פת, טעם בשר, טעם חגבים, טעם כל מעדנים שבעולם". כיון שהזכיר בשר התחיל טופח על פניו וצועק, אמר: "אוי

צער גדול היה להם ליצחק ורבקה מנשי עשו, כיון שהכניס עשו את נשיו לבית, התחילו לעשן ולקטר לעבודה זרה שלהם והיה יצחק אבינו רואה ומיצר, אמר הקב"ה: הריני מכה את עיניו שלא יראה ויוסיף צער. וכהו עיניו של יצחק ונסתלקה הימנו שכילה. ועוד למה כהו עיניו? אמר הקב"ה: בשעה שיצחק יצא לשוק, יהיו הבריות אומרים: "זהו אביו של אותו רשע" אלא הריני מכה את עיניו וישב בבית ולא יצא. ראה יצחק שהוא זקן וכהו עיניו ונסתלקה הימנו שכילה ועשו בנו אינו הולך בדרך טובה, אמר: הרי השעה שאצוה את עשו ואברכהו. יעקב בני צדיק ואינו צריך חזוק, אבל עשו זה רשע וצריך תקון, יעשה לי מטעמים ואוכל מהם, אולי מתוך השמחה תשרה עלי שכילה ואברך אותו. **"וַיִּקְרָא אֶת עֲשׂו בְּנוֹ הַגְּדֹל"** (בראשית כז) - ורוח הקדש משיבה: אם בעינך הוא גדול - בעיני הוא ננס שבננסים! ויעקב מה סבר שהיה קורא לו בנו הגדול? - אלא למדנו שמחניפים לרשעים בשעתן מפני דרכי שלום, לפי שראה יצחק שהעולם הזה נתון בידיו של עשו.

מיד נכנס עשו ועמד לפניו ואמר: **"הֲגַנְנִי!"** לשון ענוה וזריזות. - ורוח הקדש צווחת **"כִּי יִחַן קוֹלוֹ אֵל תִּאֲמָן בּוֹ כִּי שִׁבַע תּוֹעֵבוֹת בְּלִבּוֹ"** (משלי כו). עליו הכתוב אומר: **"אָמַר נֶבֶל בְּלִבּוֹ"** (תהלים יד) - זה עשו הרשע שהוא אומר אחד בפה ואחד בלב, בפיו אומר **"הֲגַנְנִי"** ו**"בְּלִבּוֹ יִקְרְבוּ יָמֵי אָבִל אָבִי"** (לאחר שנשתיימה ברכת יעקב נכנס עשו) באותה שעה הכיר את קולו של עשו והתחיל מירתת. אמר לו: **"מִי**

גלות

"ה' מוריש ומעשיר"

סבה אחת לגלות המתארכת ולבואה של העניות

על כן נאמר בתורה: **"תוֹרָה צְנָה לָנוּ מִשָּׁה"** (דברים לג). כדי לשמרה ולעסוק בה. ואם לאו, **"מוֹרְשָׁה קֹהֵלֶת יַעֲקֹב"**. **"מוֹרְשָׁה"** זוהי העניות כמו שנאמר (שמואל א ב): **"ה' מוֹרִישׁ וּמְעִשִּׂיר"**, מלמד שלא באה עניות לבת יעקב אלא על שלא התעסקו במצוות התורה (זוה"כ בראשית ח: הובא בספר 'מוסרי הזהר'). ■

על בטול תורה, שנאמר: **"וַיֹּאמֶר ה' עַל יְצוֹכֶם אֶת תּוֹרָתִי"** (ירמיה ט). אמר הקב"ה: בגלויות הראשונות חזרו בזכות אברהם יצחק ויעקב, עכשיו הם חטאו בתורה שנתתי למשה ונקראת על שמו, שנאמר: **"זְכֹרוּ תוֹרַת מֹשֶׁה עֲבָדִי"** (מלאכי ג) כשישובו ויתעסקו בתורתו, בזכות משה אני גואלים.

רבי יוסי בן חלפתא היה יושב לפני רבי יצחק. אמר לו: "דבר שמע מר, על מה התארך יום המשיח מהגלות הזו?" אמר לו: "לא התארך אלא על בטול תורה, שכך שמעתי מרב המנונא הזקן, שלש גלויות גלו ישראל וחזרו בזכותם של שלשה אבות ובגלות הרביעית יחזרו בזכות משה". **בא ואראה לך; לא גלו ישראל אלא**

"וְרַב יַעֲבֹד צְעִיר"

מי יעבוד את מי?

פנינים לפרשה

"וְרַב יַעֲבֹד צְעִיר" (כה כג)

פשטות לשון הכתוב מורה, כי המבוגר כלומר: עשו יעבוד את ה"צעיר" ממנו. כלומר: את יעקב. ואריכות הגלות מורה היפך הדבר שישראל משועבד תחת עול מלכויות הגויים. ומצינו כמה דעות בפירוש הכתוב; בתרגום יונתן בן עוזיאל כתב, שהגדול יהא משועבד לצעיר, אם בני יעקב ישמרו ציוויי התורה. והוא כאמור בפרשת 'בחוקות' שאם ילכו ישראל בחוקות הקב"ה יהיה שלום בארץ והם יניסו את כל הגוים מפניהם.

פירוש נוסף מצינו לרבינו תם שמפרש: שהכונה בתיבת "רַב" מלשון רבוי, כלומר: שזמן רב יעבוד הצעיר את הגדול, שיהיו בני יעקב משועבדים לבני עשו שעבוד זמן גדול, כלומר: עד שתבא עת גאולתם במהרה בימינו.

אבל הריב"א פירש: כפשטות משמעות הכתוב וכוונת הכתוב הוא: שהגדול יעבוד את הצעיר. והוסיף שברכה זו מתקיימת עד היום בישראל, שהרי עבדים ושפחות מן הגוים עובדים אותנו תמיד ואין אחד מישראל עובד את העכו"ם והביא לסייע לפירושו מדברי התרגום 'אונקלוס' שתירגם: 'ורבא ישתעבד לזעירא'. וכיו"ב מבואר בפירוש הרשב"ם.

רש"י בפירושו לתהילים (קט יא) על הפסוק: "יִנְקֹשׁ נֹשֶׁה לְכָל אִשָּׁר לוֹ" כתב: ש'זוה יעקב הנושה בעשו את עבודתו', היינו: שבאמת עשו חייב את עבודתו ליעקב, מכח הכתוב כאן שה"רַב יַעֲבֹד צְעִיר" היינו: הגדול את הקטן. וכפירוש הריב"א.

ה'אור החיים' הקדוש כתב: שרבו בזה הפירושים ואינם מספיקים לביאור אמיתת הכתוב ולזוה העלה לבאר: שזה המשך לנאמר קודם לכן "וְלֵאמֹר מְלֹאִם יֵאָמְרוּ" (בראשית כה). כלומר: שלא יוכלו להיות יעקב ועשו בדרגה שוה יחדיו,

מעלה רק אחרי האב, כשירוש ממנו פי שנים וכיו"ב וכיון שהולך כבר למות מה תועיל לו הבכורה. ואמר הכתוב: "וַיֵּאָכֵל וַיִּשְׁתֵּי וַיִּקֶּם וַיִּלָּךְ וַיִּבְזֶה", כי אף אחרי שאכל ושתה חזר השדה אל צידו כבתחילה, כי אין חפץ בכסילים רק שיאכלו וישתו ויעשו חפצם בעתם ולא יחושו כלל ליום המחר.

אלא כשזה יעלה השני ירד וכן להיפך ועל דרך זה המשיך הכתוב לומר: שה"רַב יַעֲבֹד צְעִיר", כלומר: כשהאחד יתגבר על חבירו אז ה"רַב" שהיה קודם לכן היינו: הגדול שקודם לכן, הוא יעבוד כעת את ה"צְעִיר" ממנו וסיים שזה כפתור ופרח!

"מִן הָאָדָם הָאָדָם הִזָּה" (כה ל)

הנה עשו אמר: "הָאָדָם הָאָדָם הִזָּה", כאילו לא ידע מה שמו של המאכל ומה טיבו.

וביארנו בזה: כיון שהיה התבשיל מאכל המיוחד לאבלים, לכן אם יאמר שמו של המאכל הרי זה יעיד עליו שידוע הוא שהם נמצאים באבל ויתבזה בזה שדואג למלא כרסו בתאוה גלויה, בו בזמן ששאר בני הבית שרויים בעצבון האבל. לכך אמר: "הָאָדָם הָאָדָם הִזָּה", עשה עצמו כאילו אינו יודע מה הוא המאכל מלבד זאת שהוא אדום.

"עַל כֵּן קָרָא שְׁמוֹ אֲדָוִם" (כה ל)

הרמב"ן בפירושו כתב לבאר: מהו "עַל כֵּן קָרָא שְׁמוֹ אֲדָוִם"? כי לעגו עליו בני האדם על שמכר את הבכורה הנכבדת בעבור תבשיל מעט, לאות כי הוא היה סובא וזולל וזו היא מהותו העיקרית, על כן קראו לו "אֲדָוִם", לומר שזו היא מהותו ועיקר תאוותו בחייו.

"וַיִּבְזֶה עֶשָׂו אֶת הַבְּכֹרָה" (כה לד)

כתב הרמב"ן: עשו בעצמו הזכיר טעמו במכירת הבכורה, מפני שהיה הולך למות בצודו את החיות וממילא קרוב הוא שימות בחיי אביו ואין לבכורה שום

"כִּי יָרָא לְאִמֵּר אֲשֶׁר פֶּן יִהְיֶה אֲנֹשִׁי הַמְּקֹוִם" (כו ז)

המהרי"ל דסקין עומד על פשר שינוי הלשון, שאמר הכתוב: "כִּי יָרָא לְאִמֵּר אֲשֶׁר" היינו: שמדבר אל יצחק בלשון נסתר וממשיך הכתוב: "פֶּן יִהְיֶה אֲנֹשִׁי הַמְּקֹוִם" וזה נאמר בלשון יצחק ולפי תחילת הכתוב היה לו להמשיך ולומר: "פֶּן יִהְיֶה אֲנֹשִׁי הַמְּקֹוִם"?

וביאר בזה: שבאמת מצינו לעולם כשהוכרחו הצדיקים לגנוב דעת המדבר עמם, שינו לשונם בכל טצדקי שלא יצא דבר שקר גמור חלילה מפיהם, כמו שמצינו לעיל (כ יב) אצל אברהם אבינו שאמר על אשתו: "אֲחֹתִי" והסביר: "וְגַם אֲמַנָּה אֲחֹתִי בַת אָבִי הִיא" וכיוצא בזה מצינו אצל יעקב בהמשך הפרשה שאמר: "אֲנֹכִי עֶשָׂו בְּכֹרֶךָ" וביאר רש"י: שאמר 'אנכי המביא לך - ועשו הוא בכורך'.

ומעתה יתבאר הדבר: גם יצחק אבינו כשאמר "אֲחֹתִי", הרחיק עצמו מן השקר הברור והמשיך ואמר להם, שאפילו היא אשתי לא הייתי אומר לכם אלא "אֲחֹתִי" "פֶּן יִהְיֶה אֲנֹשִׁי הַמְּקֹוִם" וכל זה מדברי יצחק לאנשי המקום.

"וַיִּקַּח לִי מִשָּׁם שְׁנַי גְּדַיִי עֲזִים" (כו ט)

ביאר המהרי"ל דסקין: הכתוב אומר (שם): "וַתִּתֵּן אֶת הַמִּטְעָמִים וְאֶת הַלֶּחֶם", וזה המצה לקיום מצות מצה, "וַיִּבְאֵל לוֹ"

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

הוא זה שיעמוד כנגד **"ידי עשו"** ואילו הבקשה תועיל לו במקום ברכת הקשת שניתן לישמעאל, כמו שנאמר (בראשית כא): **"וַיְהִי רֵבָה קֶשֶׁת"**.

אמנם מצינו בכתוב (דברים לג כט): **"אֲשֶׁרֶיךָ יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹךָ עִם נוֹשַׁע בְּה' מִגֵּן עֲזָרְךָ וְאֲשֶׁר חָרַב גְּאוֹתֶיךָ"**, אבל אין כונת הכתוב שיהיו ישראל זקוקים לחרב בכדי לנצח את אומות העולם, שהרי החרב ניתן לעשו בכתוב שלפנינו והכתוב עצמו מעיד על כך, שהרי אמר: **"עִם נוֹשַׁע בְּה' "**. אלא שמצינו מבואר בזוה"ק (בראשית כד) שכונת הכתוב: למלחמתה של תורה, שאמר רבי אלעזר: "כך שמעתי מאבא, שאלו הם תלמידי חכמים כששומעין מלה של תורה ולא התישב בלבם, הם

מתנגחין זה עם זה, כמו אלו המתנגחין בקרב בחרב ורוצים להרוג זה לזה", זאת נחלת עבדי ה' וצדקתם לפלפל זה עם זה בחידוד ההלכה ומתוך כך מתרחב ביאור השמעתא והקב"ה מתעלה בכך שטורחין ויגעין כל כך על נקודה אחת של תורה, כי תורה היא לדרוש ולקבל שכר.

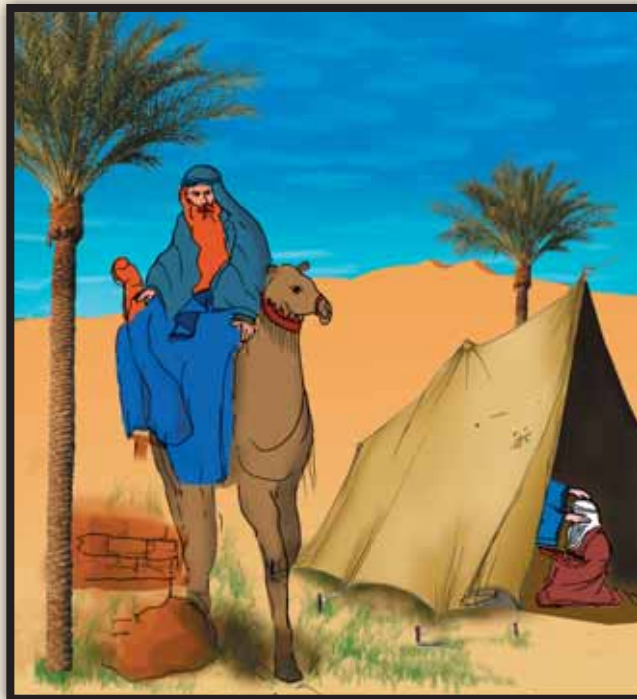

"יִנְיָחָ אֶת מַחְלַת בֵּית יִשְׁמָעֵאל בֶּן אֲבִרְהָם אֲחֹת נְבִיּוֹת" (כח ט)

בספר 'טעמא דקרא' עמד רבינו הגר"ח קנייבסקי שליט"א, על הפליאה הניכרת בכתוב זה: על מה ראה להזכיר הכתוב שהיא היתה **"אֲחֹת נְבִיּוֹת"**, איזו תוספת יש בהזכרת ענין זה? ועי' בפירושי רש"י והרשב"ם.

וכתב לבאר בזה: שבא הכתוב ללמדנו על גודל רשעותו של עשו, שגם כשחפש אשה מבנות משפחת אביו מאחר שהיו רעות בנות כנען בעיני אביו, מ"מ חפש אשה הראויה לו לפי רשעותו וחשש שמא מאחר שהיא באה ממשפחת אברהם כשרה היא מדי עבורו.

לכך בקש לידע קודם לכן מי הם אחיה וכמו שאמרו חז"ל (בב"ב קי.): **"ש'הנושא אשה יבדוק באחיה ומביאה הגמרא בהמשך את הטעם: ש'דוב בנינים דומים לאחי האם"** וכשראה שאחיה הוא נביות הרשע, מיד נתישבה דעתו שהיא אכן אשה הראויה לו לפי רשעותו. ■

גוי בבית יש לומר: **'הרחמן הוא יברך אותנו בני ברית כולנו יחד'**, לפי שאסור לברך גוי דכתיב (דברים ז): **"לֹא תִחַם"**. כמו כן מוכח בדברי חז"ל שאין לקלל אפילו לגוי, כמבואר בברכות (ז). מן הפסוק (משלי יז): **"גַּם עֲנוּשׁ לְצַדִּיק לֹא טוֹב"**. ומעתה, היות שאין לברך את הגוי בפירוש וגם אין לקללו בפירוש להשיב גמולו, יתבאר היטב דרך הנהגתו של רבי ישמעאל, שהיה זהיר מאד בדבורו ולא הוציא את הברכה ואת הקללה בפירוש, אלא שהשיב לשניהם כבר מילתך אמורה בתורה.

"וְעַל חֲרָבָה תִּחְיֶה" (כז מ)

הנה לקמן (מח כב) אמר יעקב אבינו לבנו יוסף: **"וַאֲנִי נִתְתִּי לָךְ שָׂכָם אֶחָד עַל אַחִיךָ אֲשֶׁר לָקַחְתִּי מִיַּד הָאֱמֹרִי בְּחָרְבִי וּבְקִשְׁתִּי"** וביארו חכמינו ז"ל במסכת 'בבא בתרא' (קכג). שהכונה היא: **"בְּחָרְבִי"** זו תפילה **"וּבְקִשְׁתִּי"** זו בקשה וכן תירגם אונקלוס: **"בְּצֹלוֹתִי וּבְעֵוֹתִי"** היינו: תפילתי ובקשתי.

ביאר המהרש"א שם: מדוע כינה הכתוב את התפלה בחרב ואת הבקשה בקשת?

כי התפילה תועיל ליעקב במקום ברכת החרב שניתן לעשו אחיו כמאמר הכתוב (בראשית כז): **"וְעַל חֲרָבָה תִּחְיֶה"** וכמו שאמר הכתוב: **"הַקָּל קוֹל יַעֲקֹב וְהַיְדִים יְדֵי עֲשׂוֹ"** כלומר: ש'קול יעקב'

יֵין וַיִּשְׁתְּ", זהו היין לצורך קיום מצות ארבעה כוסות וכשגמר כל סעודת ליל הסדר, שוב אין לאכול כמו ששנינו במשנה ב'פסחים' (ק"ט): **"אֵין מַפְטִירִין אַחַר הַפֶּסַח אַפִּיקוּמֵן"**.

לכן מצינו לקמן (כז מג) שאמר לעשו: **"וְאֶכְל מִכֶּל בְּטָרָם תָּבוֹא"**, כלומר: כבר אינני יכול לאכול כי אכלתי כל הסעודה ואין לאכול לאחר האפיקומן וכיון שאי אפשר לי לאכול ממך, לא יהיה לברכה על מה לחול.

ועוד אמר לו: **"בָּא אַחִיךָ בְּמַרְמָה"** ובשם הגאב"ד מהרי"ח זוננפעלד אמרו: ש'**בְּמַרְמָה**' עולה בגימטריא כמנין: **'אפיקומן'** (287) במדויק והכונה על דרך הנ"ל, ש'**בָּא אַחִיךָ בְּמַרְמָה**' היינו: באפיקומן שהאכילני

וגרם לכך שאיני יכול לאכול עוד כדי לברכך.

"אֲנִרְיָה אָרוּר וּמְבַרְכֶיךָ בְּרוּךְ" (כז כט)

כתב רש"י: **'ובבלעם הוא אומר: 'מְבַרְכֶיךָ בְּרוּךְ וְאֲנִרְיָה אָרוּר'. לפי שהצדיקים תחילתן יסורים וסופן שלווה ואורריהם ומצעריהם קודמים למברכיהם, לפיכך הקדים יצחק קללת אוררים לברכת המברכים.'**

בספר תשובות 'שיח יצחק' לרבי יצחק וייס ראב"ד ווערבוי (תז) הביא דברי ה'ירושלמי' (סוכה ג הל' י'): **'אמר ר' תנחום: אם בירכך גוי ענה אחריו אמן. דכתיב (דברים ז): 'בְּרוּךְ תִּהְיֶה מִכָּל הָעַמִּים'.** גוי אחד פגע את רבי ישמעאל וברכו אמר ליה: **"כבר מילתך אמירה"**, פגע אחריו וקללו אמר ליה: **"כבר מילתך אמירה"** אמרו לו תלמידיו: **רבי כמה דאמרת להדין אמרת להדין? (רבי, לזה אמרת כמו לזה?). אמר לון: "כן כתיב: 'אֲנִרְיָה אָרוּר וּמְבַרְכֶיךָ בְּרוּךְ'"** ודברי ה'ירושלמי' צריך ביאור: כי יפלא למה באמת אמר רבי ישמעאל את תשובתו לנכרים בלשון סתום וחתום, עד שאפילו תלמידיו לא ידעו בתחילה מה היה כונתו?

וביאר בזה: שהשמיע להם רבי ישמעאל בלשון חכמה דין אחד, המבואר במג"א (או"ח קפט קא): ששכשזמנים ויש

גנזי המלך מציג שאלות מעשיות שיש להן מענה בדפים הנלמדים במסגרת 'הדף היומי', עם ביאור 'חברותא'. למותר לציין שאין לסמוך על הנאמר בו לפסיקת הלכה

האם יש חשש בשול באינו שומר תורה ומצוות?

מערכת 'חברותא'
 מיוחד 5 'גנזי המלך'

גמורים. שמא תשאל, אם כן מאי קאמר קרא: **"כִּי יִרְשָׁה לְעֵשׂוֹ נְתַתִּי אֶת הַר שְׁעִיר"**, אלמא דאף זרעו של עשו ירשו ממנו וכמ"ש הרא"ש והמרדכי שם, (וע"ע בפי' הרא"ש נזיר סא.).

יש לומר: כמ"ש בחי' הרש"ש שם, שעשו גייר את נשיו ונשאן כי הראה עצמו לפני יצחק אביו לישר הולך. וכ"ש לפמ"ש הרמב"ן שם בשם חכמי

צרפת, שקודם מתן תורה היה המשפט לילך אחר הזכר, כמ"ש ב'קדושין' (סז:): **"ובאומות הלך אחר הזכר וז"ש בתורת כהנים (ויקרא כד): 'נִיצַא בְּן אִשָּׁה יִשְׂרָאֵלִית וְהוּא בְּן אִישׁ מִצְרִי בְּתוּךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' מלמד שנתגייר"**. אלמא, שהוצרך לגירות.

ולכן נראה להלכה: כיון שאין הטעם דבשולי עכו"ם אסורים אלא משום חתנות ומכיון דקי"ל שאין שום איסור חיתון במומר אפילו מדרבנן, הדר דינא דמשרא שרי.

ובכל זאת אומר אני, שמכיון שהרבה אחרונים מחמירים בדבר, טוב לתקן הדבר אליבא דכ"ע, שהמשגיח על הכשרות במקום עשיית השימורים הללו, ידליק את האש (ע"י לחיצה בכפתור החשמלי) כדי שפעולת הבשול תהיה על ידו.

ולא מבעיא לדעת הרמ"א (קיג ז) שגם בדין בשולי עכו"ם מועילה הדלקת האש וחיתוי בגחלים ע"י ישראל, (וכתב הערוך השלחן' שם ה, שכן דעת הרי"ף והראב"ן והמרדכי והכל בו). אלא אפילו לדעת מרן הש"ע שם שפסק לאסור בזה, (וכ"ה דעת רבינו יונה והרשב"א והר"ן והריב"ש תקיד), מ"מ נראה דהני מילי כשהדליק ישראל את האש ובא אח"כ הגוי ושפת הקדרה עליה, אבל אם שפת העכו"ם את הקדרה תחלה ובא ישראל והדליק האש, בודאי דמהני שפיר לכ"ע. ■

אוכל שלא נשתנה' (רק הוא מותר ולא אוכל שהשתנה בכשול) ומסיק (לח.): **'אלא מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא'**. והנה פסוק זה נאמר ב'דברים' (ב כח) גבי סיחון.

וקשה, דאמאי לא מייתי מהמוקדם (שם ב ו) שאמר להם הקב"ה לישראל לגבי בני עשו: **"אֲכַל תִּשְׁכְּרוּ מֵאֲתָם בְּכֶסֶף וְאֲכַלְתֶּם וְגַם מִים תִּכְרוּ מֵאֲתָם בְּכֶסֶף וְשִׁתִּיתֶם?"**

וע"כ לומר: משום דעשו נקרא ישראל מומר כדאמרין ב'קדושין' (יח). והייתי אומר דוקא ישראל מומר יש לאסור בשולו פן יאכילנו דברים טמאים, משא"כ עכו"ם, י"ל דבשולו מותר, שישראל מומר גרע בזה יותר מעכו"ם שחשוד להאכיל דבר אסור. (וכמ"ש כיו"ב התוס' ע"ז לא. ד"ה: **'דאמר'**). ולכן הוצרכה הגמרא להביא קרא דגבי סיחון לאסור גם בשולי עכו"ם, אלמא דישראל מומר חמיר טפי. ע"כ.

ויש להשיב בזה: שאין לדמות דינם של בני עשו בימים ההם לדין ישראל מומר, שהרי כל הטעם שישראל מומר חשיד טפי מעכו"ם, משום שהוא בטוח שיאמינוהו ולא מירתת כל כך, כמ"ש התוס' הנ"ל. וא"כ, בני עשו, שנפרדו מזמן מבני ישראל בהשקפותיהם ומעשיהם, בודאי שהיו ישראל נשמרים מהם לבל יתגאלו במאכלות אסורות, כמו שהיו צריכים להשמר משאר העמים.

ובהשקפה ראשונה הייתי אומר, דהאי דפריך ב'קדושין' (יח) דמקרא דכתיב (דברים ב): **"כִּי יִרְשָׁה לְעֵשׂוֹ נְתַתִּי אֶת הַר שְׁעִיר"**, ליכא למילף דעכו"ם יורש את אביו, דדילמא עשו, שהוא ישראל מומר, שאני, כי היינו עשו עצמו, אבל בניו אין מתיחסים אחריו, דהא ולד הנכרית כמותה, אף לפני מתן תורה וכמ"ש הרמב"ן ('אמור' כד י) וא"כ זרעו הם גוים

שאלה: האם יש לחשוש לבשול ישראל שאינו שומר תורה ומצוות?

תשובה: כתב בשו"ת 'ביע אומר' (ה יו"ד י): 'נשאלתי בדין קופסאות שימורים שנעשים על ידי חברי קבוציים חפשיים וישנה השגחה של ת"ח יר"ש על כשרות עצם המאכלים, ברם דא עקא כי הפועלים כולם מחללי שבת בפרהסיא בעבודות קרקע ושאר מלאכות, אם יש דין איסור בשולי גוים בשימורים אלה?'

הגאון מהרש"ק, בשו"ת 'טוב טעם ודעת' תליתאה (ח"ב טז): נשאל באשה פונדקית המחללת שבת בפרהסיא, האם מותר לאכול מבשוליה, כשיש עליה עכ"פ השגחה מאשה כשרה?'

והרב השואל (הרה"ג ר' אהרן אסאד בן הגאון מהר"י אסאד הנ"ל) הביא ראייה לאסור מחדושי הר"ן (חולין ד:). שאף כשאין איסור חיתון מן התורה, מ"מ לא פלוג חכמים ואסרו בשול של מומר מחלל שבת כמו בשול של גוי. וכתב לו הגהמ"ח: שיפה דימה איסור בשולי עכו"ם לדברי הר"ן, דמיירי באיסור יין נסך.

אך לפי הריב"ש (שצד) רב המרחק ביניהם, כי שאני יין נסך, שיש בו גם משום לאו דנסוך, לכן נאסר יין של מומר, משא"כ בבשול, שנאסר רק מטעם חתנות.

וראית הגרש"ק לאסור מדברי הגמרא (ע"ז לז:): שלקות העכו"ם אסורים, **'מדאמר קרא (דברים ב): 'אֲכַל בְּכֶסֶף תִּשְׁכְּרוּ וְאֲכַלְתֶּם וְגַם מִים תִּכְרוּ מֵאֲתָם בְּכֶסֶף וְשִׁתִּיתֶם' מה מים שלא נשתנו, אף**

יעמדו על הברכה

קלאודיו מרדכי בן אסתר ברכה והצלחה ורפואה שלמה	ולטר בן פורטונתה יזכה לחזור בתשובה שלמה ברכה והצלחה	מארקו בן אלידה יזכה לעלות ארצה עם כל משפחתו בקרוב
ישראל בן שרה בריאות, פרנסה וילדים ושלום בעמ"י	יוסף עזריאל בן רינה לחזרה בתשובה במהרה	שירן מאיר בת יונה ללידה קלה

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

"יעלו חסידים בכבוד - ירגו על משכבותם"

"חסד של אמת"
תיקון הנפטרים העולמי
 ע"פ ספר מנחת יהודה למקובל הגדול ר' יהודה פתאיה זצ"ל

- גם- לימוד הוזהר הקדוש
- גם- לימוד משנה - אותיות נשמה
- גם- אמירת כל ספר תהלים - עם ז' כוונות ברית
- גם- הקפות לספרי תורה על התובה, עם תקיעת שופרות
- גם- הוכרת שמות הנפטרים בכל הקפה והקפה
- גם- הדלקת נרות נשמה ואמירת השכבה כללית
- גם- נתינת צדקה ואמירת קדיש יתום על- ישראל
- גם- התרת נדרים והתרת קללות

התיקון ע"י מנחם ת"ח שגמזאיים בצום גמור ובתענית דיבור עם טלית ותפילין לע"ג שמות הנפטרים בתיקון זה

את התיקון יערוך הרב'ג טענו ועגדול המקובל האדיר שר בית הווהר הצדיק רבי **ציון בוגנים** שליט"א ראש מוסדות "יושבת-ציון" השמונאים

ביום שני י"ח כסלו תשס"ט (15.12.08) משעה 10:00 בבוקר בבית הכנסת 'מגן אברהם' רח' רמב"ם, השמונאים

ההשתתפות דרך טלפון שעות להוכרת בעלפון, או צורך להשתתף בתיקון עצמו.

למסירת שמות ופרטים נוספים ארגון החסד:
והי אחיך עמך
0-777-18-18-18
 רח' ירושלים 40 בני ברק 51442

שבת מפשופיט עם "אוצרות היים"
 במלון 'גולדן טאוור' באשקלון
 בפרשת 'תולדות' ב' כסלו 29.11.08

גלאט כשר משגיח צמוד

בתוכנית:

- הרב ישראל נח ברגר שליט"א
- הרב אורי יצחק שליט"א
- הפייטן דוד שלמה שירו הי"ו
- הרצאות מרתקות
- פעילות עניפה לילדים + ממתקים

מספר המקומות מוגבל

לפרטים "אוצרות היים"
050-3131740/1 03-6880091

הקו למהדרין

'שופר' ניוזטלי'

בנות שיחורים והרצאות 24 שעות ביממה

054-4007779

052-9997779
057-3777779
050-8007779

מהיום: הרב אמנון יצחק איתן בכל מקום ובכל זמן

ספר תורה יחיד בעולם
כסדרן, בלי העברת סכין ומחיקה אפילו על תג אחד
לרציניים בלבד! דוד:
050-4105369 / 052-7605489

מפתח פרנסה

מאגר ענק של משרות לציבור הדתי והחרדי מכל הסוגים ומכל התחומים

1599 -55 -22 -20

"יהודי יקר אתה לא לבדו"

חוברת מידע על מאות שדכנים בארץ ובחולל להשאיר שם וטלפון **02-5725678**

מרפאת שיניים שן וחסד
נוסד בשנת 1982

- כתר חרסינה 570 ש"ח
- שתל 1.490 ש"ח
- תותבת 1.590 ש"ח
- תותבת גמישות ללא וויס 2.990 ש"ח
- ישור שיניים החל מ-4.800 ש"ח

רח' רבי עקיבא 44 ב"ב פינת הרב קוק
03-5794757 052-8448443

לפרסום באנצי המלך
03-6762226 1313

עו"ד חוגי צדוק

מומחה למשפט פלילי, מעצרים, הארכות מעצר, מעצרים עד תום ההליכים, עבירות צבא (עריקויות) עבירות צווארון לבן, דיני מיסים, מיסוי, חקירות מע"מ, מס הכנסה ועבירות תעבורה

נייד 0544-870001

רחוב מקוה ישראל 5 תל אביב. משרד: 03-5665775, פקס: 5665776

דדואיס מתכנתים במשרה מלאה

HTML-רמה גבוהה [מוסחה] Javascript,MySQL היכרות עם LINUX-יתרון

יכולת עמידה בתנאי לחץ. העבודה 5 ימים בשבוע א-ה

לפנות ליוסי - 052-7234443

שחרורן

רצועת יד USB 8 ג'יגה

התקן USB עבור רכבים ומחשבים - קל לנשיאה
אינך יכול לשכוח אותו, כיון שהוא ענוד על ידך!

3 ג'יגה - מלאים בסרטים, שירים והרצאות

של הרב אמנון יצחק שליט"א בשווי כ-1000 ₪

ו-5 ג'יגה - פנויים לשימושך!

להזמנות:

'שופר' ארגון להפצת יהדות

טל 03-6777779

9 סרטי DVD

מבראשית

הסטוריה באצטדיון טדי

בניי האומה

זה נס או לא נס

הרצל והציונות

נס מצולם

פיתות בניו ג'רזי

המדענים

פלאי הבריאה

10 הרצאות ב-18 CD

אל תאשים אותי

אמריקה... אמריקה

מדינה סבבה

מליונים מוסלמים סביבנו

סיבו סיבו

רגל פה רגל שם

שמחים בחוץ

אם כל המלחמות

מה ההבדל בין חרדי לדתי לאומי

מהפך גלובלי אוניברסלי

8 שירים

משה הרועה הנאמן 2X

יצחק עולה תמימה

השלום בוא יבוא

התשובה למדינה 2X

ירושלים

שמע ישראל

03-6777779/533

www.shofar.net

Shofar International

כל התנורים \$100
מקבל שחרורן
חינם

דרושים מפיצים לפרטים: